

Vastaus Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n kirjeeseen koskien uskonnon harjoittamisen kieltämistä osana koulupäivää/ EL-H

VD/3806/12.00.01.00/2013

Helsingin vapaa-ajattelijat ry on pyytänyt opetuslautakuntaa määrittämään koulut lopettamaan uskonnon harjoittamisen osana koulupäivää. Yhdistys esittää koululaisjumalanpalveluksien ja uskonnollisten aamunavauksien olevan uskonnonvapautta ja yhdenvertaisuutta loukkaavia käytäntöjä, koska tilanne pakottaa oppilaan toimimaan perheen vakaumuksen vastaisesti taikka paljastamaan poikkeavan vakaumuksen, tai vakaumuksen puuttumisen. Yhdistys vetoaa Apulaisoikeusasiamies Pajuojan ratkaisuun 5.8.2013, jossa yhdistys katsoo otetun kantaa uskonnonharjoittamiseen koulussa Opetushallituksen ohjeesta poiketen.

Apulaisoikeusasiamies Pajuojan ratkaisussa 5.8.2013 todetaan mm. seuraavaa:

”Eduskunnan perustuslakivaliokunta on vuonna 1982 todennut olevan epäilyksetöntä, että perustuslain turvaa nauttivaan uskonnonvapauteen kuuluu, ettei ketään voida ilman perustuslain säätämisyjärjestyksessä annetun säännöksen tukea velvoittaa vasten tahtoaan osallistumaan uskonnonharjoitukseen. Perustuslakivaliokunnan mukaan tämä vapaus uskonnosta koskee kaikkia kansalaisia ja on periaatteessa riippumaton uskonnollisen yhdyskunnan jäsenyydestä, koska uskonnolliseen yhdyskuntaankaan kuuluvia henkilöitä ei voida pakottaa osallistumaan uskonnollisiin menoihin (PeVL 12/1982 vp.).”

”Opetushallituksen (OPH) 28.2.2006 julkaisemassa muistiossa (Perusopetuslain muutoksen vaikutukset uskonnon ja elämäntietämisen opetukseen sekä koulun toimintaan) on todettu, että suomalaisella koululla on useita perinteisiä juhlia kuten joulujuhla, kevätjuhla sekä YK:n päivän ja itsenäisyyspäivän juhla. Niihin saattaa sisältyä joitakin uskontoon viittaavia elementtejä. Muistiossa on perustuslakivaliokunnan mietintöön viitaten myös todettu, että juhlaan mahdollisesti sisältyvän virren tai jouluevankeliumin johdosta ei juhlaa voida pitää uskonnon harjoittamiseksi katsottavana tilaisuutena. Edelleen muistion mukaan koulun juhlat ovat osa opetusta ja koulutyötä. Perusopetuslain 3 §:n mukaan opetuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa. Koulun tulee tiedottaa oppilaiden huoltajille koulussa järjestettävistä tapahtumista ja niiden sisällöstä. Tarvittaessa huoltajien kanssa voidaan sopia oppilasta koskevista yksilöllisistä järjestelyistä ja mahdollisesta vaihtoehtoisesta toiminnasta, mikäli vakaumus estää osallistumisen juhlaan tai sen osaan. Järjestelyistä sovittaessa tulee ottaa huomioon oppilaan turvallisuus. Suomalaisen koulujuhlaperinnön vaalimisessa ja kehittämisessä lähtökohtana tulee olla yhteisöllisyyden ja suvaitsevaisuuden periaate.”

Pajuoja ei ratkaisussaan kieltänyt ko. tapauksessa opetuksen osana Suvivirren laulamista, vaikka muistutti aikaisemmasta kannastaan ruokarukouksesta kiellettyä uskonnon harjoittamisena sekä muista uskonnonvapauteen liittyvistä rajanvedoista.

Opetuslautakunta 24.2.2013 § 11

Apulaiskaupunginjohtajan vs:n esitys:

Päätetään antaa seuraava vastaus Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:lle.

Vantaalaisissa kouluissa toteutetaan OPH:n ohjeistusta ja asiasta annettua lainsäädäntöä. Niiltä osin, kuin oppilaan huoltajien suostumuksella oppilaat osallistuvat tai ovat osallistumatta koulun tilaisuuksiin, joiden voidaan katsoa edes osin olevan uskonnon harjoittamista, ei voida katsoa osallistumis päätöksen olevan vakaumuksen paljastavaa. Kukin huoltaja vastaa huollettavansa kanssa tehtävistä ratkaisuista oman perheensä lähtökohdista. Uskonnon harjoittamiseen osallistuminen on kaikille, uskontokuntaan tai katsomukseen katsomatta, nimenomaan suostumukseen perustuvaa. Katsomus ei näin ollen tule julkiseksi sillä, osallistuuko oppilas tilaisuuteen vai ei.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle.

Asiakirjat: Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:n kirje 6.9.2013 on tallennettuna extranettiin

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
Ote Helsingin Vapaa-ajattelijat ry:lle

Muutoksenhakuohje: Valituskielto/ Kuntalaki 91 §

Lisätiedot:

Katja Kneckt, 09 8392 3098, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi